

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ»

I.M.K.A.O.

I.N. Αγίων Αποστόλων
Πέτρου και Παύλου
Πεύκης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΗΛΙΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ
Εβδομαδιαία έκδοση Του Ιερού Ναού
Αΐων Αποστόλων Πέτρου & Παύλου Πεύκης

Νικολάου Πλαστήρα και Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄
Τηλ. 2108027738, E-mail: agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2021. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗΝ

*Παρθενίου επισκόπου λαμβάκου, Λουκά οσίου Του εν Στειρίω
Ελλάδος. Μνήμη Των μητέρων Των Τριών Ιεραρχών Εμμελείας,
Νόννας και Ανθούσης.*

Έτος 14^ο Τεύχος 594

Πρόσφατα πρωτοχριστιανικά χρόνια στην Καστοριά

(Δρ Χαραλάμπης Μ. Μπούσιας, Μέγας Ύμνογράφος τής τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας)

Μπορούμε στὰ χρόνια μας νὰ ζήσουμε ὅπως οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ τῶν Ἱεροσολύμων; Στὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἀπάντησε πρόσφατα καὶ μάλιστα ἐμπράκτα ὁ αἰίδιμος Μητροπολίτης Καστοριάς, ὁ πολὺκλαυστος κυρὸς Σεραφεῖμ· ὁ φιλάγιος Ἱεράρχης, ποὺ ἔζησε τὴν ζωὴ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων καὶ μᾶς ἔδωσε τὴν ἀπάντηση. Ναί, μποροῦμε, ἅμα ἀγαποῦμε πραγματικὰ τὸν Χριστὸ μας καὶ ἔχουμε φιλαγίότητα.

“Ὅταν προσπαθοῦμε νὰ ὁμοιάσουμε μὲ τοὺς Ἁγίους μας, ὅταν ἡ ζωὴ μας εἶναι χριστοκεντρικὴ, ὅταν ἔχουμε ἐγκαταστήσει μόνιμο ἔνοικο τῆς καρδιάς μας τὸν εὐεργέτη καὶ λυτρωτὴ μας, τὸν Θεάνθρωπο Ἰησοῦ. Ὅταν ὁ Χριστὸς εἶναι μόνιμα ἐγκαταστημένος στὴν καρδιά μας, τότε μᾶς πλημμυρίζει μὲ τὴν πλοῦσια τῆς χάριτος Του καὶ μᾶς ἀξιώνει νὰ ζοῦμε καθαρὴ Χριστιανικὴ ζωὴ, νὰ γινόμαστε παραδείγματα πρὸς μίμηση, νὰ εἶμαστε «τὸ φῶς τοῦ κόσμου» καὶ νὰ φαινόμεστε ὡς «πόλις ἐπάνω ὄρους κειμένη».

Μᾶς ἀξιώνει νὰ μὴν ἀρκούμεσε μόνον στὶς θρησκευτικὲς μας ὑποχρεώσεις, στὴν εὐκόλη ἱκανοποίησή μας ἀπὸ τὴν ἐπιφανειακὴ πνευματικὴ ζωὴ, ἀλλὰ νὰ διεισδύσουμε στὸ Μυστήριον τῆς ἀνακαινίσεως, κατὰ τὸ ὅποιο ἀποτασσόμεθα τὸν διάβολο καὶ τοὺς ἀγγέλους του καὶ συντασσόμεθα μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸ μας. Μᾶς ἀξιώνει νὰ ζοῦμε ἢ τουλάχιστον νὰ προσπαθοῦμε τὴν προσωπικὴ μας ὑπέρβαση, γιὰ νὰ λειτουργήσουν οἱ πνευματικὲς μας αἰσθήσεις, ποὺ θὰ γεμίσουν τὶς ψυχές μας μὲ τὴν θεία παρουσία Του. Ἔτσι,

αυτές καθαρίζονται, και δεχόμενες την Θεία Χάρη που ή παρουσία Του εκπέμπει, πληροῦνται ἀπὸ εὐλογία καὶ φῶς, ἀπὸ τὸ Αὐτοφῶς, τὸ αἶδιο Φῶς τῆς ζωῆς.

Ἡ ζωὴ καὶ ἡ ποιμαντικὴ δράση τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Σεραφεῖμ στὴν Καστοριὰ μᾶς θυμίζει τὰ λόγια τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὴν δράση τῶν πρώτων Χριστιανῶν, ποὺ ζοῦσαν ἔντονα τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴ, ὅπως τὴν ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς: «Εἶχον ἅπαντα κοινά», σὰν μέλη μιᾶς οἰκογενείας. Καὶ «ἦσαν ὁμοθυμαδόν» δηλαδὴ ζοῦσαν, θὰ λέγαμε σήμερα, κοινοβιακά, μὲ πλούσια αἰσθήματα ἀγάπης, προσανατολισμένα ὀλοκάρδια στὴν ἐπικοινωνία, «ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας», δηλαδὴ μὲ ἀπλότητα, χωρὶς νὰ περνᾷ ἀπὸ τὶς σκέψεις τοὺς δεύτερος πονηρὸς λογισμὸς γιὰ τὰ λεγόμενα τῶν ἄλλων. Ἦσαν ἄδολοι, ἀγνοί, δοσμένοι σὲ αὐτὸ τὸ παραδείσιο βίωμα τῆς εἰλικρίνειας, τῆς ἀθωότητος, τῆς αὐτοπροσφορᾶς. Ζοῦσαν, λοιπόν, μὲ ἀπλότητα, ἀλλὰ καὶ ἦταν «προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς».

Προσκαρτεροῦντες σημαίνει, ὅτι ἔστεκαν μὲ ἐγκαρτέρηση καὶ ἐπιμονή, ἀφοσιωμένοι σὲ τέσσερα πράγματα, τὰ ὁποῖα τοὺς γέμιζαν τὴν ζωὴ καὶ τοὺς ὀδηγοῦσαν κοντὰ στὸ Χριστό μας. Ἔτσι, καὶ ὁ κυρὸς Σεραφεῖμ μὲ τὴν εὐλογημένη καὶ ἀγιόλεκτη συνοδεία του προσκαρτεροῦσαν:

*Στὴν διδαχὴ τῶν Ἀποστόλων, δηλαδὴ στὴν ἐμβάθυνσή τους στὰ λόγια τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἀφοῦ «πᾶσα Γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ».

*Στὴν κοινωνία τῶν προσώπων, δηλαδὴ στὴν ἐπικοινωνία μὲ τοὺς ἄλλους Χριστιανούς, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος ὡς κοινωνικὸ ὄν ἔχει ἀνάγκη πνευματικῆς ἐπικοινωνίας. Ἐπικοινωνίας, ὅμως, πνευματικῆς, ποὺ δὲν σκορπίζει τὸν νοῦ, οὔτε σπαταλᾷ σὲ ἄσκοπα πράγματα τὸν χρόνο τῆς ζωῆς του, γιὰ τὴν χρῆση τοῦ ὁποῖου γνωρίζει ὅτι θὰ δώσει λόγο στὸν Θεό μας. Ἡ ἐπικοινωνία ἦταν σύμφωνη μὲ τὴ ρῆση τοῦ Ὁσίου Γέροντος Ἰωάννου τοῦ Δομβοῖτου «ὠφελοῦ ἢ ὠφέλει ἢ φεῦγε».

*Στὴν κλάση τοῦ ἄρτου, δηλαδὴ στὴν ἱκανοποίηση τῶν τροφικῶν ἀναγκῶν τους. Ὁ ἄνθρωπος, ἀφοῦ σύγκειται ἀπὸ σὰρκα καὶ πνεῦμα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ δύο τροφές· πνευματικὴ καὶ σωματικὴ. Γι' αὐτὸ καὶ πάντοτε στὶς πνευματικὲς συνάξεις ἀπαραίτητη εἶναι ἡ παράθεση πνευματικῆς τράπεζας, γιὰ τὴν Θεία Κοινωνία, ἀλλὰ καὶ ὑλικῆς πρὸς παράκληση τοῦ σαρκίου. Ἡ ὑλικὴ τράπεζα ποὺ παρατίθεται εἶναι εὐλογημένη, ὅταν στὴν κορυφὴ της κάθεται πάντοτε ὁ Κύριός μας εὐλογώντας καὶ ἀγιάζοντάς την.

*Καὶ στὴν προσευχή, ἀφοῦ αὐτὴ μᾶς ἐνώνει μὲ τὸ δωρεοδότη μας Χριστό, ἀπὸ τὸν ὁποῖον προέρχεται «πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον».

Ἡ ἐν Χριστῷ αὐτὴ ζωὴ τῶν Ἁγίων, ὅπως ἐπονομάζονταν οἱ πρῶτοι πιστοὶ τῶν Ἱεροσολύμων, ἀποτελοῦσε τὴν προτύπωση τῆς χριστιανικῆς ζωῆς τοῦ Ἱεράρχου Καστορίας, ποὺ ἐπιθυμοῦμε νὰ εὐρίσκεται συνεχῶς ἐνωμένος μαζί μὲ τὸν Κύριο καὶ νὰ πορεύεται κατὰ τὸ ἅγιο θέλημά Του. Τὴν ἔνωση αὐτὴ τὴν ἐπιτύγχανε μόνο μέσα στὴν μία, ἅγια, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ μας Ἐκκλησία, τὴν ὁποία ὑπηρετήσε ἄοκνα μέχρι τῆς κοιμήσεώς του, καὶ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ μας καὶ καθοδηγεῖται ἀπὸ τὸ Πανάγιο Πνεῦμα. Καὶ εἶναι ἀποδεδειγμένο ὅτι ὅπου ὑπάρχει ζῶσα πίστη ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ ποὺ συντελεῖ στὴν πνευματικὴ πρόοδο ποὺ προάγει τὸν ἄνθρωπο σὲ τέλεια προσωπικότητα καὶ διανοίγει τὰ χεῖλη του σὲ ἐξύμνηση τῶν κατορθωμάτων τῶν ἀριστέων τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σταδίου, τῶν Ὀλυμπιονικῶν στοὺς ὑπὲρ τοῦ

έσταυρωμένου Ἀρνίου ἀγῶνες, ὁ ὁποῖος ἀνά τοὺς αἰῶνες ὑπῆρξε σημεῖο ἀμφιλεγόμενο, «Ἰουδαίους μὲν σκάνδαλον, Ἑλλησι δὲ μωρίαν».

Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Σεραφεῖμ εἶχε τὴν σφραγίδα τῆς θεοτοκοφιλίας καὶ τῆς φιλαγιότητος ἀνεξίτηλα χαραγμένη στὴν καρδιά του. Βρισκόταν πάντοτε ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς Παναγίας μας, «τῆς Πορφύρας, Μαυριώτισσας, Ρασιώτισσας, Ἑβραΐδος, Καστριώτισσας, Προφητῶν τοῦ Κήρυγματος, Ὁδηγήτριας Γραμμούστιανης Ἄργους Ὀρεστικοῦ, Φανερωμένης, Ἐλεούσας Μονῆς Κλεισούρας, Βλαχερνίτισσας, Παραμυθίας, Ἐλεούσας Καστοριάς, Ἐλπίδος ἀπηλπισμένων, Δακρυρροούσας, Πορταΐτισσας, Γοργοῦ-πηκόου καὶ Τριχερούσας».

Βρισκόταν ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ πολιοῦχου τῆς Καστοριάς Ἁγίου Μηνᾶ, τοῦ προστάτου τῶν γουναράδων τῆς περιοχῆς του, τοῦ Προφήτου Ἡλία, τοῦ Ἁγίου Νικάνορος, τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, τῆς Ἁγίας Σοφίας τῆς Κλεισούρας καὶ τοῦ Ἱερομάρτυρος Βασιλείου Χιλιοδένδρου, διὰ τὴν ἀγιοκατάταξη τῶν ὁποίων εἶχε μεριμνήσει, τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων, Μάρκου τοῦ Κλεισουριέως, Γεωργίου καὶ Ἰωάννου-Νούλτσου, τῶν Καστοριέων καὶ τοῦ νέου Ἱερομάρτυρος, Πλάτωνος Αἰβαζίδη, ὡς καὶ ὄλου τοῦ νέφους τῶν Ἁγίων, τὶς μνῆμες τῶν ὁποίων καθημερινὰ τιμοῦσε.

Ὁ θεοπρόβλητος καὶ θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Σεραφεῖμ εἶχε νοικιάσει τὴν καρδιά του ὀλοκληρωτικὰ στὸν Χριστό μας. Ὁ ἴδιος δὲν εἶχε οὔτε νοῦ ἰδικό του οὔτε θέληση οὔτε ζωή, ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ τοῦ ἦταν ὁ Χριστός. "Ἐτσι, λέγοντας ὅτι εἶχε «νοῦν Χριστοῦ» , πιστοποιοῦμε ὅτι εἶχε τὴν ἴδια μὲ Ἐκεῖνον θέληση, γι' αὐτὸ καὶ θὰ μπορούσε νὰ φωνάζει τὸ παύλειο: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός». Ὁ μακαριστὸς Ἱεράρχης, ποὺ τόσο ἀναπάντεχα μεταδημότευσε γιὰ τὴν οὐράνια Βασιλεία, ἔζησε πρωτοχριστιανικὰ μαζὶ μὲ τὴν ἀπορφανισθεῖσα ἐπισκοπικὴ του ἀδελφότητα.

Τώρα ὁ Ἐπίσκοπος βρίσκεται κοντὰ στὸν ἀγαπημένο του Ἰησοῦ καὶ μαζὶ μὲ τοὺς φίλους του Ἁγίους ἀπολαμβάνει τὰ ἀγαθὰ, «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνένη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν Αὐτόν». Ἀπολαμβάνει τοὺς καρποὺς τῶν ἔργων του καὶ δέεται τοῦ Κυρίου γιὰ τὴν εὐλογημένη του ἀδελφότητα, γιὰ τὸ θεοσεβὲς πλήρωμα τῆς ἐπαρχίας του, γιὰ τὴν πολυαγαπημένη του Μακεδονία, γιὰ ὄλους μας, ποὺ μᾶς ἀνέψυχε μὲ τὶς εὐχὲς καὶ τὶς εὐλογίες του.

Οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ αετοὶ εἶναι γιὰ τὰ ψηλά

(Πανοσιολογιωτάτου Αρχιμ. π. Ευστρατίου Δελατόλα)

Ξημερώματα τῆς 29^{ης} Δεκεμβρίου χτύπησε τὸ τηλέφωνο. Πριν ἀπαντήσω ἤξερα μέσα μου ὅτι δὲν εἶναι γιὰ καλὸ, γνῶριζα ποια ἦταν ἡ εἶδηση που θα ἀκούσω. Ὁ δεσπότης ἐφυγε. Ἡ αγία του ψυχὴ πέταξε στα οὐράνια. Σαν ἀγέρωχος αετὸς φτερουγίζει καὶ μας ἀγναντεύει ἀπὸ ψηλά. Θέλω νὰ γράψω δυο λόγια, ὄχι θεολογικά, βγαλμένα μέσα ἀπ' τὴν πονεμένη μου ψυχὴ. Δυο σκέψεις γεμάτες πόνο ἀλλὰ καὶ ἀγάπη γιὰ ἕναν Ἄνθρωπο (μὲ κεφαλαίον ἀλφα).

Δὲν ἔχει περάσει πολὺς καιρὸς ἀπὸ τότε που γνωριστήκαμε. Ἀπὸ τὸ πρῶτο μὲ μόλις λεπτό δεθῆκαμε, με συμπεριλάβατε ἀνάμεσα στα παιδιὰ σας, στους σπουδαίους πατέρες τῆς ἀδελφότητάς σας. Με ἀγαπήσατε, με συμβουλέψατε, με κάνατε νὰ ἀγαπήσω πιο πολὺ τὴν Θεία Λειτουργία καὶ τὶς ιερὲς ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτὰ που ἐσεῖς ἀγαπήσατε. Δὲν περνοῦσε μέρα χωρὶς νὰ λειτουργήσετε, χωρὶς νὰ μνημονεύσετε

χιλιάδες ονόματα ζώντων και κεκοιμημένων, χωρίς να διαβάσετε παρακλήσεις προς την Υπεραγία Θεοτόκο που τόσο πολύ αγαπούσατε. Κάθε φορά που μαθαίνετε πως κάποιος βρισκόταν σε ανάγκη φωνάζατε: Πάτερ Νικόλαε, πάτερ Γεώργιε, πάτερ Λούππο... πηγαίνετε στο παρεκκλήσιο και ανάψτε μια λαμπάδα μπροστά στην θαυματουργό εικόνα της Παναγίας μας για χάρη του αδελφού μας.

Η αγάπη Σας και ο σεβασμός Σας προς τα Άγια Λείψανα και τους Αγίους της Εκκλησίας μας είναι αξιομνημόνευτα. Ήταν απερίγραπτη η χαρά Σας όταν αγιοκατατάχτηκαν η Οσία Σοφία της Κλεισούρας, ο Άγιος νέος Ιερομάρτυς Βασίλειος και η χορεία των Αγίων νεομαρτύρων της Καστοριάς. Πόσα θαύματα των Αγίων μου περιγράφατε από το τηλέφωνο; Περνούσαμε ώρες στο τηλέφωνο χωρίς να το καταλάβουμε.

Ο μεστός Θεολογικός και πατερικός Σας λόγος ήταν μοναδικός και καθηλωτικός, ιδιαίτερα όταν συμπεριλαμβάνατε πατριωτικά στοιχεία. Ξεσηκώνονταν οι ακροατές. Κάθε φορά που αναφερόσασταν στην Μακεδονία μας, στον Παύλο Μελά και στον Γερμανό Καραβαγγέλη δάκρυα έτρεχαν από τα μάτια μας. Αλήθεια, πόσο προδομένος αισθανόσασταν για όλα αυτά που συνέβαιναν γύρω από το «Μακεδονικό»; Με σπασμένη φωνή μου λέγατε: ...Εγώ πάντως δεν θα σταματήσω να μιλάω....

Αρχοντικός στην φιλοξενία. Όποιος Σας επισκεπτόταν στην Καστοριά έφευγε με τις καλύτερες αναμνήσεις. Θυμάμαι ένα καλοκαίρι απόγευμα που σας πήρα τηλέφωνο: -Δεσπότη μου τι κάνετε; -Τί να κάνω Ευστράτιέ μου; Κάθομαι στο μπαλκονάκι του επισκοπείου και προσπαθώ να ηρεμήσω από τα πολλά προβλήματα, αγναντεύοντας τα ήρεμα νερά της πανέμορφης λίμνης μας.

Πόσο πονούσε η ψυχή Σας για το μεγάλο ποσοστό ανεργίας στην Καστοριά; Μου λέγατε: Δεν ξέρω τι να κάνω. Έλα μια βόλτα στην Καστοριά και θα δεις τα περισσότερα μαγαζιά κλειστά. Από τα χείλη Σας ακούγαμε ξανά και ξανά τα ίδια πονεμένα λόγια: Τί να κάνω γι' αυτούς τους ανθρώπους που τόσο αγαπώ και πονώ;

Αμέτρητες ψυχές αναπαύθηκαν κάτω από το ευλογημένο Σας πετραχείλι. Περνούσατε ώρες ακούγοντας τον πόνο, την θλίψη αλλά και την χαρά των ανθρώπων. Με διάκριση συμβουλευάτε τα πνευματικά Σας παιδιά που σήμερα θρηνούν. «Ευστράτιε θα έρθω για τρεις μέρες στην Αθήνα. Δεν ξέρω αν θα προλάβω να σε δω». Εγώ όμως ήξερα. Αμέτρητες ώρες εξομολόγησες στο εκκλησάκι της Οσίας Ξένης στα Πατήσια.

Δεν περιγράφεται η χαρά Σας όταν η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος εξέλεξε Μητροπολίτη Σιατίστης το εκλεκτό και αγαπημένο Σας ανάστημα, το δικό Σας παιδί, τον Αθανάσιο. Έλαμπαν τα ευλογημένα Σας μάτια από χαρά και το μεταδίδατε και σε εμάς.

Συμπονετικός, συγχωρητικός, συμβουλευτικός, πράος, με αγάπη για τα μοναστήρια, τους Ιερείς και τις οικογένειές τους. Τελευταία μας τηλεφωνική επικοινωνία μέσα από το Στρατιωτικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, στις 13 Δεκεμβρίου ανήμερα του Αγίου Ευστρατίου: Πήρα να σου πω να προσεύχεσαι για μένα και για όλο τον κόσμο και να προσέχεις....

Εδώ τα λόγια σταματούν, τα μάτια δακρύζουν ασταμάτητα παρόλο που δεν θέλετε να κλαίμε. Μία μόνο λέξη βγαίνει από τα βάθη της ψυχής μας: Ευχαριστώ, ευχαριστώ, ευχαριστώ. Ο Κύριός μας δια πρεσβειών πάντων των εν Καστορία διαλαμψάντων και μαρτυρησάντων Αγίων να αναπαύει την Αγία Σας ψυχή όπου οι δίκαιοι και οι Άγιοι αναπαύονται και στην αγαπημένη Σας αδελφότητα να δίνει το βάλαμο της παρηγορίας. Καλό παράδεισο.